

BENGTSFORS KOMMUN

Revisorerna

2011-06-07

BENGTSFORS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2011 -06- 16	
Diarienum: 2011.363	Diarienum: 007

För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsplan 2011

Revisorerna har efter genomförd risk och väsentlighetsanalys lagt fast sin revisionsplan för 2011.

Revisionsplanen kan ses som revisorerna verksamhetsplan och den ger uttryck för de prioriteringar revisorerna gör av sina insatser. Ändringar kan komma att ske under året utifrån aktuella händelser i kommunen som föranleder revisorerna att närmare fördjupa sig i olika verksamheter.

Revisionsplanen överlämnas till kommunfullmäktige för kännedom.

För kommunrevisionen

Nils-Gunnar Nilsson
Ordförande/Revisor

Ask Fjellklang
Revisor

BENGTSFORS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2011 -06- 1 6	
Diarienumr. 2011.363	Diarietplanbeteckn. 007

Bengtstfors kommun

Revisionsplan 2011

KPMG AB
Offentlig sektor
2011-04-28
Antal sidor: 14

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	Revisionsuppdraget	1
3.	Revisionens mål, åtaganden och arbetssätt	3
3.1	Inriktningsmål	3
3.2	Generella åtaganden	3
3.3	Arbetssätt	3
4.	Den årliga revisionsprocessen	4
5.	Risk och väsentlighetsbedömning	5
5.1	Revisorernas uppdrag	5
5.2	Risk	6
6.	Analys av kommunens förutsättningar	7
6.1	Övergripande analys av nämnder och styrelse	7
7.	Revisionsresurserna	7
8.	Revisionsinriktning	8
8.1	Konsultmedverkan	10
8.2	Revisionens genomförande	10
8.2.1	Revisionsplanering	10
8.2.2	Årlig övergripande granskning	11
8.2.3	Fördjupningsprojekt	11
8.2.4	Delårsrapport och årsredovisning	12
8.2.5	Samordnad revision	12
8.2.6	Fördjupningsprojekt inom lekmanrevisionen	14

Bilaga A-C Riskbedömning

1. Inledning

Den kommunala revisionen utgör fullmäktiges demokratiska kontrollinstrument. Ytterst syftar revisionen till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprovning av nämnder, beredningar, styrelser och enskilda förtroendevalda.

I denna revisionsplan redovisas planerade revisionsinsatser och projekt för 2011. Inriktningen baseras på revisorernas risk- och väsentlighetsbedömning vilken utgör en central del av revisionsprocessen.

Revisionen består av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. I Bengtstors kommun biträds revisorerna av KPMG.

2. Revisionsuppdraget

Kommunrevisionens uppdrag är reglerat i kommunallagen, aktiebolagslagen, revisionsreglementet och god revisionssed i kommunal verksamhet.

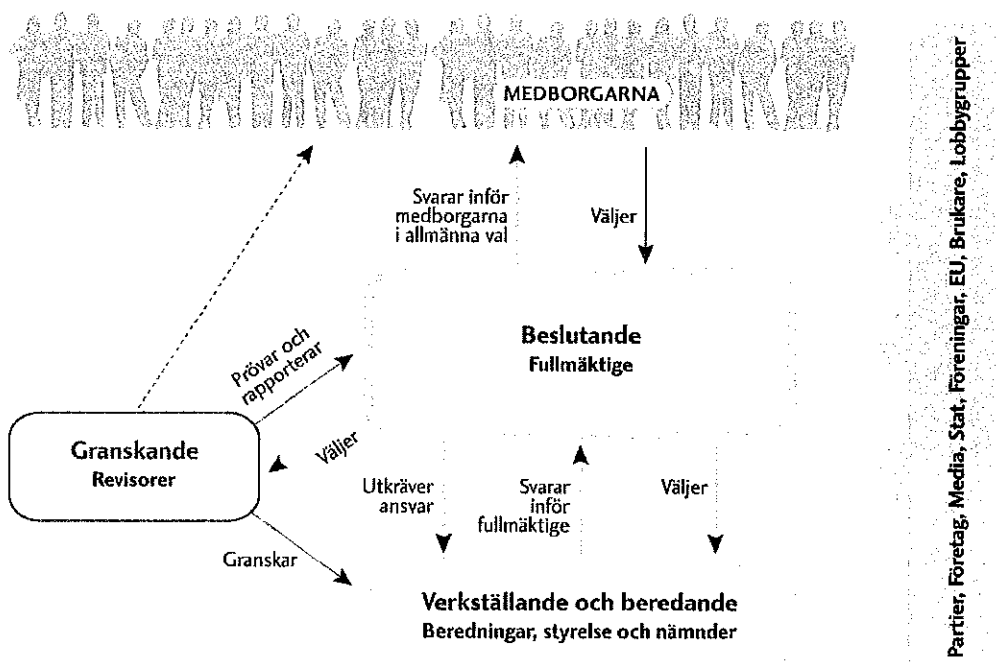
Revisorerna granskar om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt tillfredställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

För att revisionen ska kunna ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprovning av nämnder, beredningar, styrelser och enskilda politiker granskar revisorerna *årligen all verksamhet* som bedrivs inom nämnders och styrelsers verksamhetsområden. Revisorerna granskar även kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag ur ett övergripande ägar-/styrningsperspektiv. Det samlade resultatet redovisas i revisionsberättelsen.

Den kommunala revisionen i sitt sammanhang beskrivs i följande bild från skriften God revisionsssed i kommunal verksamhet.

Den kommunala revisionen i sitt sammanhang

Kommunrevisionen genomför sin granskning så att den uppfyller fullmäktiges och därmed medborgarnas krav på oberoende, objektivitet, integritet och saklighet. Revisorerna markerar och slår vakt om sitt oberoende genom rätten att:

- självständigt välja vad som ska granskas
- självständigt välja angreppssätt och sakkunniga biträden för granskningens genomförande
- självständigt göra analyser och bedömningar samt föra fram dessa.

3. Revisionens mål, åtaganden och arbetsätt

3.1 Inriktningsmål

Revisionens inriktningsmål är att verka för att:

- ▶ fullmäktiges mål och uppdrag fullföljs
- ▶ fullmäktige får en rättvisande redovisning av ekonomi och verksamhet från nämnder och styrelser
- ▶ nämnder och styrelser tar ett aktivt ansvar för styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet och kvalitet.

3.2 Generella åtaganden

- ▶ Revisionen ska kännetecknas av oberoende, saklighet, hög kompetens och integritet.
- ▶ Revisionen ska utgå från en koncernsyn.
- ▶ Revisionen ska granska om redovisningen har utförts enligt god redovisningssed.
- ▶ Revisionen ska granska om verksamheten bedrivs enligt lag samt kommunfullmäktiges mål och direktiv.
- ▶ Revisionen ska vara stödjande och förebyggande.

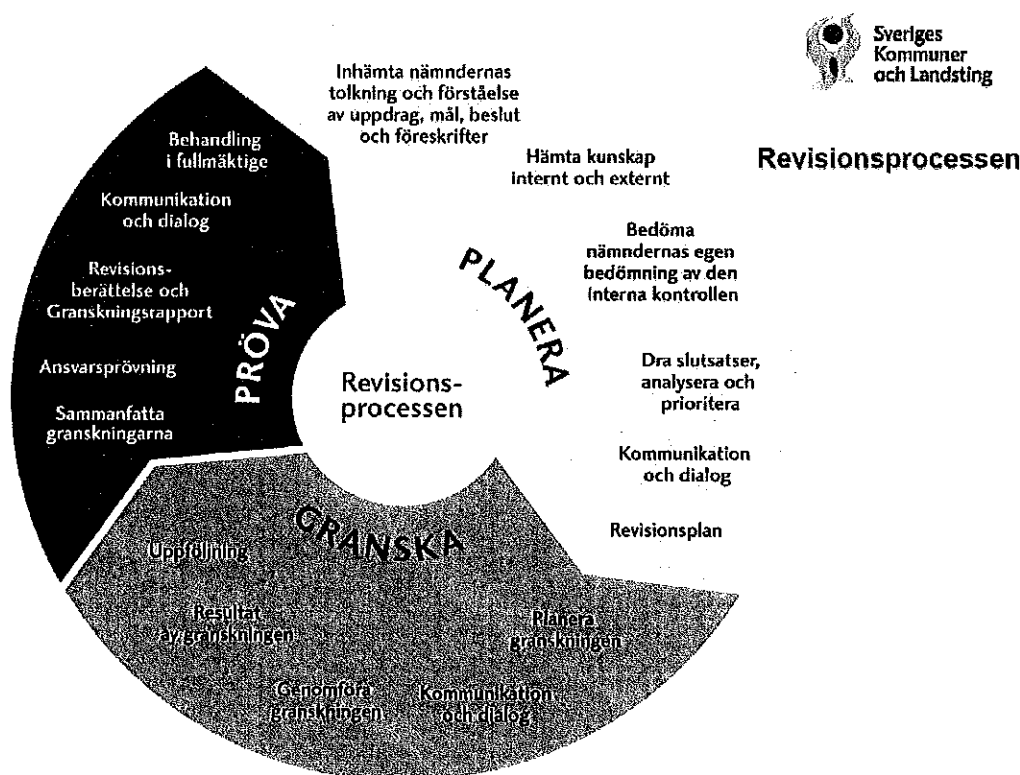
3.3 Arbetsätt

- ▶ Revisionens inriktning och omfattning ska grundas på en bedömning av risk och väsentlighet. En viktig del i revisionens arbete är dialogen mellan revisorerna och kommunens nämnder och styrelse.
- ▶ Revisionen ska på ett systematiskt sätt kvalitetssäkra revisionsprocessen och kontinuerligt utvärdera revisionens insatser mot fastställda mål, planer och generella åtaganden.

4. Den årliga revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar i huvudsak de tre stegen: planera, granska och pröva. Processen omfattar hela det revisionsarbete som revisorerna gör under ett revisionsår, från revisionsplaneringen till den slutliga årliga bedömningen i revisionsberättelsen.

Följande bild ger en övergripande beskrivning av revisionsprocessens olika delar:

Det första dokumentet i processen är revisionsplanen som baserar sig på revisorernas bedömning av väsentlighet och risk. Som underlag för revisorernas bedömning av väsentlighet och risk ligger bl.a. en övergripande verksamhetsanalys samt de förtroendevalda revisorernas bedömning av väsentliga riskområden i kommunen, dessa är alltså revisionens (revisorerna och de anlitade sakkunniga biträden från KPMG) bedömning av kommunens situation. Därefter följer revisionsinriktning och revisionens genomförande.

Revisorernas självständiga roll enligt kommunallag och god revisions sed i kommuner och landsting innebär att revisorerna självständigt har att besluta om revisionens planering och genomförande. Nedanstående schematiska illustration beskriver de viktigaste delarna i KPMGs revisionsmodell.

Revisorernas långsiktiga inriktning av sitt arbete är att skapa en så god kommunikation med de olika styrelserna och nämnderna i kommunen som möjligt samt att verka för en positiv utveckling av kommunens verksamheter, med ett effektivt resursutnyttjande och en balanserad ekonomi.

Utifrån detta är målet för revisorerna att dels skapa en så god grund som möjligt för bedömning av nämnders och styrelser ansvarsfrihet samt att ge styrelser, nämnder och verksamheter ett kompetent stöd i utvecklingsfrågor.

Som grund för att årligen kunna ta ställning till de enskilda nämndernas och styrelsernas ansvarsfrihet är revisorernas inriktning att dela upp revisionsarbetet i två huvudinriktningarna övergripande granskning och fördjupningsprojekt. Till detta kommer bedömning av årsredovisning och delårsrapport samt utarbetande av revisionsberättelse.

Revisorerna arbetar kontinuerligt under revisionsåret med kommunikation och uppföljning kring revisionsarbetet samt den administration som arbetet kräver.

Revisionsinsatserna baseras på nedanstående analys:

5. Risk och väsentlighetsbedömning

5.1 Revisorernas uppdrag

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), nionde kapitel. Bl.a. framgår att "Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsordning all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden."

Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför deras beslut i ansvarsfrågan.

Inriktningen på revisorernas granskning har uttryckts i KL enligt följande; "Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig."

I enlighet med vad som framgår av "God revisionssed i kommunal verksamhet" så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot.

5.2 Risk

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har definierat *risk* enligt följande: "En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt". SKL använder vidare begreppet *väsentlighet* som "värdet av en identifierad risk". Dessa definitioner har varit utgångspunkten för vår analys.

I föreliggande modell för bedömning av risk- och väsentlighet har vi delat in riskerna i tre kategorier; A-C, som har direkt koppling till revisorernas uppdrag så som det formulerats i kommunallagen, vilket beskrivits i avsnitt 1 ovan.

A. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

B. Intern kontroll

C. Rättvisande räkenskaper

Analysen har dokumenterats i bilaga A-C, enligt ovanstående struktur.

För respektive kategori har en bedömning gjorts av sannolikhet och påverkan.

Med *sannolikhet* avses risken för att den oönskade händelsen inträffar.

I modellen har de främsta konsekvenserna beskrivits. För bedömningen/värderingen av de konsekvenser som uppstår om en risk inträffar, dvs. hur allvarligt revisorerna bedömer att konsekvenserna är, har vi valt att använda begreppet *påverkan*.

En sammanvägning av sannolikhet och påverkan har gjorts för respektive risk utifrån den modell som framgår nedan, vilket motsvaras av riskens väsentlighet.

	Sannolikhet				
	Osannolik	Mindre	Medel	Trolig	Nästan säker
Förödande	Medel	Hög	Hög	Extrem	Extrem
Allvarlig	Medel	Medel	Hög	Extrem	Extrem
Medel	Hög	Medel	Medel	Hög	Extrem
Mindre	Hög	Hög	Medel	Medel	Hög
Obedyrlig	Hög	Hög	Hög	Medel	Medel

6. Analys av kommunens förutsättningar

6.1 Övergripande analys av nämnder och styrelse

Den övergripande analysen av nämnder och styrelse grundas i den av revisorerna genomförda årliga övergripande granskningen. Utgångspunkten för den övergripande granskningen har varit att nämnder och kommunstyrelse utifrån ett strukturerat frågeunderlag har fått genomföra en självbedömning av nyckelprocesser i sin verksamhet. Nämndernas och styrelsens självbedömning har sedan varit underlag för revisorernas dialog om nämndernas och styrelsens ledning, styrning och kontroll av sina respektive verksamheter samt revisorernas bedömning av risk och väsentlighet. En fördjupad uppföljning sker med respektive nämnd kring vad som framkommit i den övergripande granskningen.

Revisorernas inriktning av den årliga övergripande granskningen har mot bakgrund av ovanstående fokuserat mycket mot nämndernas och kommunstyrelsens arbete med att följa upp den interna kontrollen samt väsentliga styrnings-, lednings- och uppföljningsprocesser.

Revisorerna har vid årets övergripande granskning ägnat särskild uppmärksamhet åt att diskutera hur nämndledamöter är delaktiga i arbetet med att följa upp den interna kontrollen såväl genom diskussioner om risker i verksamheten som genom val/komplettering av uppföljande kontroller.

Revisorernas övergripande intryck är att det finns ett behov av att ledamöter i nämnderna blir mer delaktiga i arbetet med att följa upp den interna kontrollen och får en större förståelse och kunskap om betydelsen av tillsynsdelen av den interna kontrollen. Med detta menar vi att nämnderna bör hitta arbetsformer där ledamöterna får möjlighet att tydligare blir delaktiga i arbetet med såväl riskbedömningar som val av uppföljande kontroller. En arbetsprocess som inte ska innebära att förvaltnings grundläggande förarbete reduceras.

Revisorernas bedömning är också att flera nämnders sätt att styra, leda och kontrollera sin verksamhet präglats av att kommunen från 2011 går i in en ny politisk organisation och även att kommunen under 2010 infört en ny resursfördelningsmodell. Tydligast har detta märkts i kultur- och utbildningsnämnden där revisorerna noterar en anmärkningsvärd resignation från nämnden i förhållande till sitt grundläggande uppdrag från kommunfullmäktige i viktiga styrningsfrågor. Revisorernas slutsats och bedömning är att spelregler och rutiner kring den nya resursfördelningsmodellen inte varit tillräckligt tydlig och förankrad inför 2010.

Från samtliga nämnder har revisorerna också noterat ett visst mått av besvikelse att inte den erfarenhet som byggts upp i nämnderna tillvaratagits inför 2011 i form av verksamhets- och ekonomisk planering

Utöver ovanstående vill revisorerna också särskilt lyfta fram de risker som noterats i överförmyndarnämnden såväl utifrån en mycket sårbar tjänstemannaorganisation som

avsaknad av arbetsformer för att säkerställa den interna kontrollen. Här bedömer revisorerna att nämnden i dialog med kommunstyrelsen snarast bör lösa dessa frågor.

7. Revisionsresurserna

För 2011 har kommunfullmäktige tilldelat kommunrevisionen en budget motsvarande 444 000 kr för genomförande av den samlade granskningen av kommunens nämnder och styrelse.

Kommunrevisionen har valt att utifrån de ovan angivna målsättningarna prioritera sin budget enligt nedan:

Arvode revisorer, sammanträden, utbildningar	82 352
Köp av konsulttjänster	361 648
	<hr/>
	444 000

8. Revisionsinriktning

Kommunen redovisade ett positivt resultat motsvarande 0,6 Mkr för 2010. Tar man hänsyn till de justeringar som gjorts för poster av engångskaraktär och avgiftsfinansierad verksamhet redovisades ett resultat på 5,7 Mkr. Kommunen klarade därmed kommunallagens krav på ekonomisk balans.

Vi kan konstatera att kommunens resultat 2010 avvek negativt från kommunfullmäktiges budget med ca 8 Mkr och till stora delar berodde på omfattande budgetöverskridande i de stora verksamhetsnämnderna. Vår bedömning är orsaken till att kommunen ändå nådde ett positivt resultat till stor del berodde på en positiv skatteavräkning för år 2010.

Vi anser att kommunens ekonomiska situation är bekymmersam och vi kan konstatera att kommunens nettokostnader återigen ökade och att budgetavvikelseerna i nämnderna 2010 tillsammans motsvarade ca -20 Mkr.

Det förbättrade konjunkturläget bör kunna innebära en ökning av skatteintäkterna för kommunen 2011 samtidigt är vår bedömning att det kan finnas risk eftersläpning innan kostnadsminskningar blir tydliga inom en del av kommunens kärnverksamheter. Vi avser här i första hand kostnader för försörjningsstöd. Detta bör innebära att det krävs fortsatt återhållsamhet kostnadskontroll för att kommunen även långsiktigt ska klara sina mål för en god ekonomisk hushållning.

Inför nästkommande verksamhetsår ser vi att kraven på kommunen att genomföra kostnadsreducerande åtgärder kommer att fortsätta samtidigt som kraven på en bibehållen hög kvalitet på tjänsterna kommer att bestå från kommuninnevånarna.

Förändringar i kommunens demografiska förutsättningar kommer att ställa krav på omstruktureringsarbete framförallt inom skolans område. Inom skolans område krävs även åtgärder och arbete för att höja elevernas resultat. Utöver detta finns fortsatt behov av åtgärder gällande underhåll och reinvesteringar i kommunen. Sammantaget gör detta att kraven på styrelsens och nämndernas styrning, ledning och kontroll är fortsatt höga. Inte minst bedömer vi nämndernas arbete med systematiserad kvalitetsuppföljning som väsentlig.

Utifrån ovanstående anser vi att det krävs ett fortsatt tydligt arbete med omstruktureringar, kostnadsänkande åtgärder och kostnadskontroll för att kommunen långsiktigt ska klara sina mål för en god ekonomisk hushållning.

En väsentlig del i kommunens fortsatta arbete med strukturella åtgärder och kostnadskontroll är att kommunen även har en tydlighet i hur styrning och kontroll av de kommunala aktiebolagen skall ske och att det skapas en struktur för bolagen som inger förtroende för kommunen som ägare. Vi avser att följa detta område under 2011.

Vi avser även att fortsätta vårt arbete med att följa utvecklingen avseende den interna kontrollen. Vår bedömning är att utifrån den nya organisation som införts i kommunen är det väsentligt att ansvar för detta område är tydligt.

Kommunen har infört en ny planeringsprocess och ny budgetmodell. Vi anser det mycket viktigt att utfallet av denna modell följs noga under året så att inte oväntade underskott uppstår i verksamheterna, vilket vi bedömer skedde under 2010. Som en del i vårt revisionsarbete avser vi att följa upp effekterna kring detta.

Som nämnts bedömer vi kraven på omstruktureringar och anpassningar av organisation och verksamheter som fortsatt stora i kommunen. Här kommer vi att särskilt följa områden som anpassning av grundskola, förskoleverksamhet och äldreomsorgen. Andra områden som också kan vara aktuella är insatser för att minska försörjningsstöd samt insatser för missbrukare. Kommunstyrelsen uppsikt över verksamhet i andra förvaltningsformer än nämnder är också ett område som kan bli föremål för särskilda insatser.

Andra områden som kan bli aktuella för vår granskning är nämndernas ansvar för IT och IT-säkerhet, uppföljning av kommunens arbete för att öka måluppfyllelse i grundskolan samt efterlevnaden av läroplanen inom förskolan. Ytterligare områden som kan vara aktuella är inköp och upphandling.

Som övergripande revisionsmål vill vi verka för att Bengtsfors blir en säker och trygg kommun för medborgarna att leva i.

Granskningen baseras på den revisionsmodell som de sakkunniga från KPMG använder.

8.1 Konsultmedverkan

Revisionen består av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. Som stöd till revisorernas arbete 2011 medverkar konsulter från KPMG.

Kommunrevisionens budget för 2011 är 444 000 kr. Budgeten för tjänsteköp fördelar sig enligt nedan.

Aktivitet/insats	Kr
Årlig/Övergripande granskning av nämnder och kommunstyrelse	79 495
Utarbetande revisionsplan och risk- och väsentlighetsanalys	17 765
Granskning av: - delårsrapport - årsredovisning, utvärdering av God ekonomisk hushållning enligt prop. 2003/04:105	48 000 54 505
Upprättande av förslag till revisionsberättelse och revisorernas redogörelse	11 777
Uppdragsledarskap, sammanträden och administration	47 106
Fördjupade granskningar	103 000
Totalt	361 648

8.2 Revisionens genomförande

8.2.1 Revisionsplanering

Revisorernas insatser grundas på de bedömningar som gjorts utifrån risk- och väsentlighetsanalys och revisorernas omvärldsanalys tillsammans med intryck från tidigare granskningar samt annan information som är väsentlig för revisorernas uppdrag. Allt dokumenteras i revisorernas revisionsplan. Fortlöpande risk- och väsentlighetsbedömning i enlighet med god revisionsred kommer att ske under revisionsåret och kan leda till omprioriteringar inom revisionsplanen.

8.2.2 Årlig övergripande granskning

I god revisionsred uttalas att all verksamhet ska granskas årligen. Ansvarsprövningen kräver årlig övergripande granskning av varje nämnds styrning ledning och kontroll. Vi arbetar utifrån frågeställningar som besvaras av nämnderna inför sammanträffanden med revisorer och sakkunniga samt verifieringsarbete i erforderlig omfattning. Granskningen utformas på ett sätt som avser att leda till löpande självbedömning inom nämnderna. Den övergripande granskningen är ett väsentligt underlag för revisorernas ansvarsprövning.

8.2.3 Fördjupningsprojekt

Med den kunskap och risk- och väsentlighetsanalys som revisorerna bygger upp genom bl. a genomförandet av den övergripande granskningen skapas en god grund för att ta ställning till de fördjupningsprojekt som är nödvändiga att genomföra.

I fördjupningsprojekten görs en grundligare genomgång av situationen och statusen inom ett speciellt verksamhetsområde med syftet att ge ytterligare underlag för revisorernas bedömning av ansvarsfrihet.

Vid genomgång av bedömningar av väsentlighet och risk samt utifrån den strategiska övergripande analysen har revisorerna prioriterat följande riskområden 2011. Utav dessa riskområden sker prioritering av fördjupningsprojekt under året:

- ❖ Styrelsen har inte tillräcklig uppsikt/ ägarstyrning över den kommunala verksamheten som bedrivs i kommunala bolag
- ❖ Lika tillgång och Likvärdig utbildning
- ❖ Brister i insatser för barn, unga familjer
- ❖ Brister i el. avsaknad av kvalitetssystem SoL(IFO)
- ❖ Bristande styrning och uppföljning av personalfrågor i form av stöd till verksamheten
- ❖ Bristande styrning och uppföljning av verksamheten gentemot lagstiftning och fastställda mål/föreskrifter
- ❖ Bristande styrning och uppföljning av verksamheten gentemot lagstiftning och fastställda mål(Fjärrvärme)

8.2.4 Delårsrapport och årsredovisning

I granskningen genomförs analyser beträffande bokslutens tillförlitlighet och om redovisningen uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper. Granskningen kan indelas i två granskningsområden; genomgång av räkenskaper och granskning av delårsrapport och årsbokslut.

Delårsrapport kommer att granskas översiktligt med tanke på de begränsade resurserna. Det övergripande syftet är att identifiera de eventuella brister som kan ha inverkan dels på kvaliteten i det slutliga årsbokslutet, dels en översiktlig analys av ekonomisk och verksamhetsmässig effektivitet.

I delårsrapport och årsbokslut granskas resultat- och balansräkning samt förvaltningsberättelse etc. I granskningen av årsbokslutet vägs de överväganden och bedömningar in som gjorts vid genomgång av räkenskaper och granskningen av delårsrapporten. Här bedöms även kommunens metoder för framtagande av delårsrapport/årsbokslut och hur bokslutsanvisningar har tillämpats.

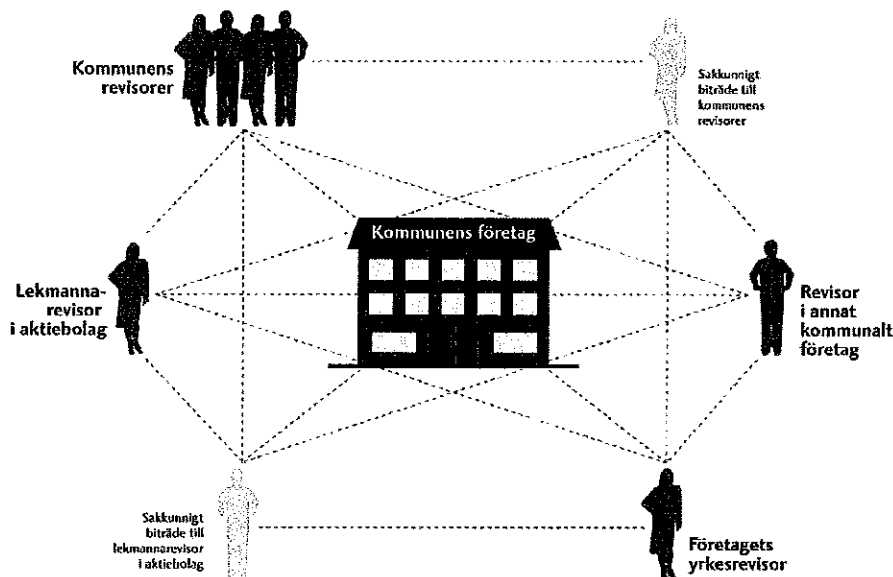
Enligt ny lagstiftning om God Ekonomisk Hushållning i kommuner och landsting ställs ökade krav på revisorernas granskning av delårsrapport och årsbokslut. Enligt den nya lagstiftningen skall kommuner och landsting fastställas verksamhetsmål och finansiella mål som ska följas upp och utvärderas i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Avstämning skall ske i delårsrapporten. Revisionens roll och ansvar är att kontrollera efterlevnaden av denna lagstiftning

8.2.5 Samordnad revision

Samordnad revision innebär att kommunens revisorer årligen även granskar den verksamhet som bedrivs i kommunens företag. Granskningen sker genom de lekmannarevisorer som fullmäktige utser och utförs enligt kommunallagen, aktiebolagslagen och god revisionssed. Kostnaden för dessa granskningsinsatser bekostas av de kommunala företagen.

Lekmannarevisorerens uppdrag är att granska om verksamheten sköts ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig. Det innebär att kommunrevisionen via lekmannarevisorerna ska granska företagen på motsvarande sätt som kommunen. Genom den samordnade revisionen erhålls en kommunal koncernrevision.

Samverkan i företagsuppdragen

Väsentligt att beakta i den samordnade revisionen är att lekmannarevisorerna har ett självständigt ansvar att utföra revisionen i företagen. Lekmannarevisorerna har även rätt att få biträde vid granskningen. Kostnaden för lekmannarevision och revisionsbiträde till lekmannarevisor ligger utanför kommunrevisionens budget för insatser gällande revisionen av nämnder och styrelse.

Den övergripande inriktningen för revisionsprojekten är att bedöma de kommunala företagens förutsättningar att genomföra verksamheten i enlighet med ägarens beslut och direktiv. Enligt god revisionssed för kommunala företag ska granskningen inriktas på följande områden;

- ❖ Företagens strategi, mål och riktlinjer
- ❖ Verksamhets- och ekonomistyrning samt övrig intern kontroll
- ❖ Efterlevnad av lagstiftningen om offentlighet och upphandling
- ❖ Efterlevnad av kommungemensamma riktlinjer, policys och regler
- ❖ Tillämpning av taxor och avgifter
- ❖ Kvalitetsredovisning

Kommunrevisorerna tar gemensamt ansvaret för att planera den samordnade revisionen d v s den revision som ska utföras i kommunens företag av lekmannarevisorerna och deras biträden.

Som underlag för planering och granskning genomför kommunrevisorerna och lekmannarevisorerna ett möte med styrelse och/eller företagsledningen i respektive företag. Övergripande frågeställningar om företagets styrning och ledning samt den interna kontrollen behandlas. Utgångspunkten för dessa möten är samma frågeställningar som behandlas inom ramen för den övergripande granskningen inom nämnder och styrelse. Därefter sker en bedömning utifrån väsentlighet och risk och en revisionsplan fastställs för kommunens företag.

Lekmannarevisorerna genomför även en avstämning med företagets kvalificerade revisorer för om vilken granskning de har ansvaret för och ska utföra enligt revisionsplanen. Bolagens auktoriserade revisorer har enligt ABL ansvaret för granskningen av räkenskaperna d v s bokföringen och årsredovisningen, den interna kontrollen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Företagens kvalificerade revisorer kan ha olika inriktning på sin revision och enligt god revisions sed bör någon form av samarbete ske vid planeringen och slutrevisionen för att effektivisera revisionen.

8.2.6 Fördjupningsprojekt inom lekmannarevisionen

Inom ramen för den samordnade revisionen kommer revisorerna under verksamhetsåret att ta ställning till om ev. gemensam granskning.

KPMG, dag som ovan

Mikael Lind
Kundansvarig konsult/Certifierad kommunal revisor

Riskbedömning

- om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt
- om verksamheten sköts från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
Övergripande tvärgående funktioner samt Kommunstyrelsens sammanträden						
1	Allvarlig	Medel		Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	Ks/alla nämnder	Det är styrsystemet i stort som avses. Bedömning av respektive mål som KF fastställt kan göras särskilt inom respektive verksamhetsområde.
2	Allvarlig	Medel		Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar, risk för avvikelser mot mål	KS	Bristande övervakning av att nämndernas verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat
3	Medel	Medel	Medel	Medborgarna får inte den verksamhet som motsvarar fastställda mål.	Kommunstyrelsen/alla nämnder	Granskningen är obligatorisk enligt 9 kap 9a § KL. Vid hög riskbedömning kan fördjupad granskning vara aktuell.

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
4	Medel	Medel	Medel	Verksamheten bedrivs inte inom ramen för fastställda mål för ekonomin.	Kommunstyrelsen/alla nämnder	Granskningen är obligatorisk enligt 9 kap 9a § KL. Vid hög riskbedömning kan fördjupad granskning vara aktuell.
5	Allvarlig	Trolig	Extrem	Bristande budgeteffektivnad.	KS	Kommunallag, SFS 1991:900 8 kap. 4 §, 5a §, 5b §
6	Allvarlig	Trolig	Extrem	Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar och/eller att styrelsen inte fullgör sitt uppdrag enligt KL.	KS	Kommunallag, SFS 1991:900 6 kap. 1 §
7	Allvarlig	Trolig	Extrem	Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar och/eller att styrelsen inte fullgör sitt uppdrag enligt KL.	KS	Kommunallag, SFS 1991:900 6 kap. 1 §

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
8	Allvarlig	Trolig		KF/styrelse/nämnder och verksamhetsledning får otillräckliga beslutsunderlag och uppföljning för att kunna styra verksamheten.	KS	Ekonomistyrning, uppföljning, ekonomisk planering, medelsförvaltning etc.
9	Allvarlig	Trolig		Personalförsörjningen kan inte säkras så risken är att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats. Anställda garanteras inte sina rättigheter enligt lag och avtal. Rättsliga konsekvenser för kommunen/ landstinget kan uppstå.	Kommunstyrelse/personalutskott/ alla nämnder	Arbetsmiljö, Sjukfrånvaro, Rehabilitering, Personalförsörjning, Jämställdhet Samverkansarbete Lönestrategi Kompetensutveckling
10	Allvarlig	Trolig		Inköp sker till lägst pris/ekonomiskt fördelaktigt. Rättsliga konsekvenser för kommunen kan uppstå.	Upphandling/alla nämnder	Lag om offentlig upphandling SFS 2007:1091 Konkurrensmöjligheter utnyttjas ej, regler för direktinköp saknas/följs inte

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
11	Allvarlig	Trolig	Medel	Verksamheten får inte ett ändamålsenligt IT-stöd som motsvarar verksamhetens behov och/eller bristande kostnadseffektivitet.	KS/alla nämnder	Policy, samordning mellan nämnder/förvaltningar
12	Medel	Mindre	Medel	Offentlighetsprincipen tillgodoses inte.	KS/Alla nämnder	Rutiner för hantering av e-post, dokumenthanteringsplaner, diariplan eller motsvarande, för att strukturera handlingar, saknas
13	Allvarlig	Trolig	Medel	Brister i fysisk säkerhet, brandskydd, personskydd, informations-säkerhet och försäkrings-skydd orsakar kostnader och andra negativa konsekvenser.	Styrelsen/alla nämnder	Fysisk säkerhet, personsäkerhet, brandskydd, informations-säkerhet, krishantering, Försäkrings-skydd. Risk för felaktiga/uteblivna skyddsåtgärder och att organisationen agerar fel i ett eller flera avseenden.
14	Allvarlig	Trolig	Medel	Skador som kan drabba människors liv och hälsa samt egendom och miljö.	KS	SFS 2003:778 Se särskilt 3 kap. – kommunens skyldigheter

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet= osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
Pedagogisk verksamhet						
15	Allvarlig	Trolig		Medborgarna får inte den verksamhet/ service som beslutats inom givna budgetramar.	KS/utskott	Meritvärden, barnomsorg m.m
16	Allvarlig	Trolig	Expon	Eleverna får inte samma utvecklingsmöjligheter och möjlighet till arbete och studier	KS/utskott	Personaldimensionering, Resurstillemningsystem, Lokalförhållanden, Skolskjutsförhållanden, Betygsättning, Garanterad undervisningstid
17	Allvarlig	Trolig		Eleverna får inte tillräckliga utvecklingsmöjligheter och möjlighet till arbete och studier	KS/utskott	Skollag, förordningar och läroplaner, t ex betygsresultat
18	Allvarlig	Trolig		Behoven kan inte tillgodoses, kvalitetsbrister	KS/utskott	Resurser flyttas ej
19	Allvarlig	Trolig		Möjligheter till rätt utbildning och arbete stängs	KS/utskott	
20	Allvarlig	Mindre	Medel	Pedagogiska och övriga resurser utnyttjas inte fullt ut	KS/utskott	Personalschema, Personalomsättning, Sjukskrivningstal, Registerkontroll

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet= osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
21	Allvarlig	Trolig		Barn/elever får illa och utvecklas inte optimalt Skadeståndrisk	KS/utskott	Åtgärdsprogram, Stadieövergångar, Anmälningar, Utvecklingssamtal
22	Allvarlig	Trolig		Barn/elever får illa och dålig arbetsmiljö, förekomst av mobbing och kränkande behandling	KS/utskott	Årlig plan mot kränkande behandling, Anmälningar till socialtjänsten, Systematisk samverkan skola-sociala-fritid, föräldramedverkan/inflytande
Elykingsmottagande						
23	Allvarlig	Mindre	Medel	Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	KS/utskott	Mottagande, bostadsförsörjning, undervisning i svenska (sfi), samhällsorientering och annan vuxenutbildning, skola, barnomsorg och insatser inom det sociala området.
Individ- och familjeomsorg						
24	Allvarlig	Trolig		Medborgarna får inte den verksamhet/ service som beslutats inom givna budgetramar.	KS/utskott	

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
25	Brister i el. avsaknad av kvalitetssystem SoL	Allvarlig	Trolig	Medborgare får ej stödinsatser till förväntad nivå	KS/utskott	Påpekande från socialstyrelsen
26	Hög/negativ kostnadsutveckling för försörjningsstöd	Allvarlig	Trolig	Kommunen får höga kostnader, medborgare får inte förväntad service	KS/utskott	Riktlinjer, rutiner, Personalens kompetens, Samverkan,
27	Brister i insatser för barn, unga familjer	Allvarlig	Trolig	Barn/unga/familjer får illa, negativ kostnadsutveckling, ogynnsam utveckling av hot och våld	KS/utskott	Anmälningar, Samverkan, Personalens kompetens, Brister i verkställighet, Handläggnings-/utredningstider, Riktlinjer, rutiner, Ej verkställda beslut
28	Brister i handläggning, dokumentation(barn,familj)	Allvarlig	Trolig	Utredningstider klaras ej, rättsäkerhet åsidosätts, kvalitet i insatser riskeras, individuell planering saknas	KS/utskott	Anmälningar, samverkan, Personalens kompetens, Brister i verkställighet, ej verkställda beslut
29	Brister i samverkan/kontakter med andra aktörer	Allvarlig	Trolig	Rättsäkerhet åsidosätts, kvaliteten i insatser riskeras	KS/utskott	Samverkan med skola, BVC,MVC, BuP, psykiatri

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
30	Brister i insatser för vuxna	Allvarlig	Trolig	Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling, ogynnsam utveckling av hot och våld	KS/utskott	Anmälningar, Samverkan, Personalens kompetens, Brister i verkställighet, Handläggnings/utredning stöder, Riktlinjer, rutiner, Ej verkställda beslut
Aldreomsorg, anknytning och sjukvård						
31	Tillgång till likvärdig vård och omsorg	Medel	Trolig	Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling.	KS/utskott	Brister i verkställighet, Handläggnings-/utredningstider, Riktlinjer, rutiner, Ej verkställda beslut, Samverkan/vårdplanering internt och externt, Personalens kompetens
32	Brister i behovsplanering	Allvarlig	Medel	Avsaknad av tillräckliga resurser i förhållande till behov.	KS/utskott	Ej verkställda beslut
33	Brister i biståndsbedömnings- och vårdplaneringsprocess	Allvarlig	Medel	Ogynnsam kostnadsutveckling, medborgare får ej rätt insatser	KS/utskott	Handläggnings-/utredningstider, Riktlinjer, rutiner, Ej verkställda beslut, Samverkan, Individuell planering och dokumentation

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
34	Brister i el. avsaknad av kvalitetssystem SoL/HSL, säker vård	Trolig		Medborgare får ej stödinsatser till förväntad nivå	KS/utskott	Anmälningar enl lex maria, lex sara, Samverkan/vårdplanering, Påpekande från länsstyrelse och/el. socialstyrelse
35	Brister i insatser i ordinarie boende	Trolig	Extrem	Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling.	KS/utskott	Samverkan/vårdplanering, internt och externt, Anmälningar, klagomål, Personalens kompetens, Personalscheman, Personaloomsättning, Sjukskrivningstal
36	Utvecklade instrument för bedömning av personalresurs i förhållande till vårdbehov	Trolig		Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling.	KS/utskott	
37	Otillräcklig arbetsledningsresurs	Medel		Brister i styrning/uppföljning av personal, negativ kostnadsutveckling, och/el.arbetsmiljö	KS/utskott	

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
38	Bristar i insatser i särskilt boende	Trolig		Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling,	KS/Utskott	Samverkan/vårdplanering internt och externt, Anmälningar, klagomål, Personalens kompetens, Personalscheman, Personalomsättning, Sjukskrivningstal
39	Bristar i kvaliteten för den enskilde till följd av alltför odifferentierade boenden el. brist på boende	Trolig		Medborgare får ej förväntade stödinsatser,	KS/Utskott	Ej verkställda beslut, klagomål, anmälningar
LSS-verksamheten						
40	Bristar i insatser enligt LSS	Trolig		Medborgare får ej förväntade stödinsatser, negativ kostnadsutveckling	KS/utskott	Bristar i verkställighet, Handläggnings-/utredningstider, Riktlinjer, rutiner, Ej verkställda beslut, Samverkan/vårdplanering internt och externt, Personalens kompetens, Personalomsättning
41	Bristar i el. avsaknad av kvalitetsystem LSS/HSL	Trolig		Medborgare får ej stödinsatser till förväntad nivå	KS/utskott	Anmälningar enl lex maria, lex sara, Samverkan/vårdplanering, Påpekande från Socialstyrelsen

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
42	Allvarlig	Medel		Negativ kostnadsutveckling	KS/utskott	
43	Medel	Medel	Medel	Medborgare får ej stödinsatser till förväntad nivå	KS/utskott	
Överförmyndarverksamhet						
44	Allvarlig	Trolig		Medborgare får ej förväntade insatser	Överförmyndarnämnd	Rekrytering, utbildning, stöd under uppdragstid, Arvoden
45	Allvarlig	Trolig		Oegentligheter, brister i förtroende	Överförmyndarnämnd	Tillsyn och uppföljning av uppdrag, årsräkningar
46	Allvarlig	Trolig		Oegentligheter, brister i förtroende	Överförmyndarnämnd	Tillsyn och uppföljning av uppdrag, årsräkningar
47	Fördömd	Nästan säker		Brister i rättsäkerhet, brister i förtroende	Överförmyndarnämnd	
48	Allvarlig	Medel		Brister i rättsäkerhet, brister i förtroende	Överförmyndarnämnd	
Kultur						
49	Medel	Medel	Medel	Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	KS/utskott	

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, fördömd
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
50	Medel	Trolig		Bristar i förtroende	KS/utskott	
51	Medel	Trolig		Bristar i förtroende, negativ kostnadsutveckling, fel prioriteringar	KS/utskott	
52	Medel	Trolig			KS/utskott	
53	Medel	Medel	Medel		KS/utskott	SFS 1996:1596, Se särskilt 7 a §
Turism						
54	Medel	Trolig		Medborgarna får inte den verksamhet/service som kan förväntas, kommunen marknadsförs inte, kostnader inte i relation till effekt	KS/Utskott	Oklar mål, brister i uppföljning och redovisning av verksamheten
Infrastruktur, gator, vägar, fastigheter, bostäder						
55	Allvarlig	Trolig		Medborgarna får inte den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	KS/Utskott	

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
56	Allvarlig	Trolig		Barn och unga får inte möjlighet till meningsfull fritid	KS/Utskott	
57	Medel	Trolig		Stöd och bidrag lämnas inte till rätt ändamål och mottagare	KS/Utskott	
58	Medel	Trolig		Anläggningarna motsvarar inte verksamhetens behov (beakta bl.a. risk för eftersatt underhåll) och/eller bristande kostnadseffektivitet.	KS/Utskott	
59	Obetydlig	Trolig	Medel	Den lokala tillsynsmyndigheten upptäcker inte brott mot lotterilagen	KS/Utskott	SFS 1994:100
60	Allvarlig	Trolig		Vagnätet motsvarar inte samhällets behov (beakta bl a risk för eftersatt underhåll).	KS/Utskott	Eftersatt underhåll, bidrag till enskilda vägar, tillgänglighetsanpassningar
61	Mindre	Medel	Medel	Eftersatt underhåll, brister i förtroende	KS/Utskott	

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet=osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
62	Allvarlig	Trolig		Fastigheterna/lokalerna motsvarar inte verksamhetens behov och/eller bristande kostnadseffektivitet.	KS/Utskott	Utnyttjandegrad, kostnadseffektivitet, långsiktig planering, tillgänglighetsanpassningar etc.
Affärsverksamhet (VA-rehållning)						
63	Allvarlig	Trolig		Bristande styrning och uppföljning av verksamheten gentemot lagstiftning och fastställda mål	KS/utskott	
64	Allvarlig	Trolig		Taxor sätts på felaktiga grunder	KS/utskott	VA och renhållnings verksamhet
65	Allvarlig	Trolig		Verksamhet bedrivs utanför den kommunala kompetensen	KS/alla nämnder/bolag	Noteras att detta kan förekomma inom andra verksamheter än sådana som är direkt kopplade till affärsverksamhet och bör därför bedömas inom varje enskilt verksamhetsområde.
Miljö, hälsa, skydd, fysisk planering						
66	Allvarlig			Bristande styrning och uppföljning av verksamheten gentemot lagstiftning och fastställda mål	KS/myndighetsnämnd, kommunalförbundet	Infrastruktur, allmänregional utveckling samt skydd m m

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet= osannolikt, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
67	Bristande styrning och uppföljning av den fysiska planeringen	Trolig		Områden för bostäder och industrier finns inte planerade för att möta medborgarnas och andra intressenters behov	KS/myndighetsnämnd	
68	Bristande styrning och uppföljning av myndighetsutövning - livsmedel (livsmedellag)			Otillräckliga resurser för att genomföra tillsyn enligt behovsanalysen. Tillsynsplanen följs inte	KS/myndighetsnämnd	SFS 2006:804
69	Bristande styrning och uppföljning av myndighetsutövning- miljö (miljöbalk)			Otillräckliga resurser för att genomföra tillsyn enligt behovsanalysen. Tillsynsplanen följs inte	KS/myndighetsnämnd	SFS 1998:808, se särskilt 26 kap, tillsyn

Riskbedömning

- om den interna kontrollen är tillräcklig

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
1	Allvarlig	Medel	Medel	Bristerna i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	KS	Reglemente för intern kontroll
2	Allvarlig	Trolig	Medel	Bristerna i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	KS	Plan för uppföljning Rapportering av resultatet
3	Allvarlig	Trolig	Medel	Bristerna i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	Myndighetsnämnd	Plan för uppföljning Rapportering av resultatet

Påverkan= obetydlig, mindre, medel, allvarlig, förödande
Sannolikhet= osannolik, mindre, medel, trolig, nästan säker

Nr	Påverkan	Sannolikhet	Bedömd risk	Konsekvens	Verksamhet/ansvarig styrelse eller nämnd	Noteringar
4	Allvarlig	Trolig		Brister i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	Överförmyndarnämnd	Plan för uppföljning Rapportering av resultatet
5	Allvarlig	Trolig		Brister i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	<i>valnämnd</i>	Plan för uppföljning Rapportering av resultatet
6	Medel	Medel	Medel	Brister i den interna kontrollen innebär risk för att medborgarna inte får den verksamhet/service som beslutats inom givna budgetramar.	Beredningar	Plan för uppföljning Rapportering av resultatet